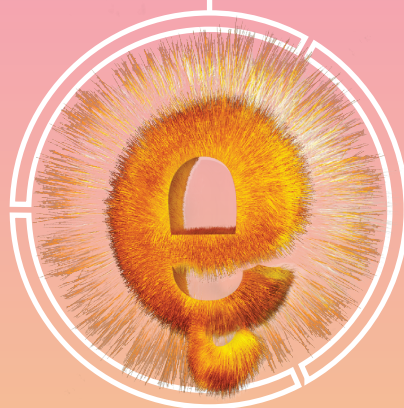

**POMYSŁY
DO ZROBIENIA**

www.pomysly.e.org.pl

PROGRAM REALIZOWANY PRZEZ TOWARZYSTWO INICJATYW TWÓRCZYCH „E” ZE ŚRODKÓW MUZEUM HISTORII POLSKI
W RAMACH PROGRAMU „PATRIOTYZM JUTRA” ORAZ DZIĘKI FINANSOWEMU WKŁADOWI 104 OSÓB, KTÓRE WŁĄCZYŁY SIĘ
WE WSPARCIE PROJEKTU PRZEZ PORTAL POLAKPOTRAFI.PL.

1

SPACER PO NIEISTNIEJĄCEJ WSI

ZOBACZ

POMYSŁ

SPACER PO NIEISTNIEJĄCEJ WSI

Czyli czego możemy się dowiedzieć o przeszłości,
poznając najbliższą okolicę

JAK TO ZROBILIŚMY

Terka to mała miejscowość w Bieszczadach. Znajduje się na terenie, gdzie kiedyś mieszkali Rusini, Polacy, Niemcy i Żydzi, a który po II wojnie światowej zastał objęty masowymi akcjami przesiedleńczymi. W bezpośrednim sąsiedztwie Terki znajdowała się wieś Studenne. Była to licząca niewielu mieszkańców, lecz rozległa i malowniczo położona miejscowość. Dziś pozostały tam tylko zdziczałe sady, kilka nagrobków na cmentarzu oraz ukryte w gęstwinie studnie i piwniczki. Większość mieszkańców Terki nigdy nie była we wsi Studenne.

Karolina - animatorka zaprosiła dzieci z Terki do wspólnego odkrywania Studennego. Podczas warsztatów dzieci snuły wyobrażenia o tym, jak wyglądało życie w nieistniejącej już wsi, co mogło się w niej znajdować, jak wyglądały domy i jak były rozmieszczone. Następnie te wyobrażenia konfrontowały z relacjami z książek i weryfikowały na spotkaniach ze starszymi mieszkańcami Terki. W ten sposób uczestnicy warsztatów zbierali informacje dotyczące wsi Studenne i przygotowali się do wspólnego spaceru.

Przewodnikiem podczas spaceru był mieszkaniec Terki, który urodził się we wsi Studenne i został z niej wysiedlony podczas akcji „Wisła” na tzw. Ziemię Odzyskaną. W trakcie spaceru uczestnicy szukali śladów obecności ludzi i odtwarzali topografię Studennego ze wspomnień przewodnika, a także na podstawie zgromadzonych wcześniej informacji oraz znajdowanych po drodze roślin, fundamentów, studni i nagrobków. Dzięki temu działaniu dzieci poznały lokalną historię, dowiedziały się, jak wyglądało tu życie przed wojną i kto zamieszkiwał te tereny, a wszyscy uczestnicy spaceru mieli okazję poznać najbliższą okolicę, bowiem przeważająca większość osób biorących w udział tym działaniu była pierwszy raz w Studennym.

projekt „Tożsamości Odzyskane. Interwencje” Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „E”
Karolina Grzywnowicz, Agnieszka Pajączkowska
Terka / Studenne

POTRZEBUJEMY

przygotowanie: 1-2 dni
realizacja: 1 dzień

animatorów: 1-2
uczestników: 3-12

mapa, strój odpowiedni do pogody,
wygodne buty, suchy prowiant, woda,
opcjonalnie: latarki, aparat fotograficzny,
bryłtol, klej, flamastry, papier, drukarka
(lub komputer z połączeniem internetowym),
prezentacja, np. PPT

CZAS

NARZĘDZIA

BY SA

STOPIEŃ TRUDNOŚCI

KROK PO KROKU

1

Rozpoznanie

Gromadzimy materiały, które podczas warsztatów pomogą uczestnikom w zdobyciu informacji na temat wysiedlonej miejscowości. Pomocne będą stare mapy, zdjęcia, relacje, wspomnienia i opracowania historyczne.

2

Zbieranie informacji przez uczestników warsztatów

Spisujemy wyobrażenia dzieci na temat tego, jak wyglądało życie w nieistniejącej miejscowości, kto w niej mieszkał, jak wyglądały domy, co się tam znajdowało (jakie budynki, rośliny, zwierzęta). Następnie dzielimy dzieci na dwie grupy. Pierwsza zbiera informacje na temat wysiedlonej miejscowości z przygotowanych wcześniej materiałów archiwalnych, druga szuka tych informacji, rozmawiając z najstarszymi mieszkańcami wsi. W ten sposób dzieci mogą porównać swoje wyobrażenia z wiadomościami z różnych źródeł.

3

Spacer

Na spacer zapraszamy wszystkich chętnych. Zebraną wiedzę na temat wysiedlonej wsi wykorzystujemy do odtworzenia jej topografii. Szukamy śladów obecności ludzi. Staramy się odnaleźć w przestrzeni charakterystyczne punkty, miejsca ważne dla danej miejscowości (cmentarz, cerkiewko, młyn, folwark, miejsca po domach itp.). Możemy połączyć to z opowieściami o ludziach, którzy tam mieszkali. Jeśli to możliwe, używamy archiwalnych zdjęć i starych map. W trakcie spaceru dobrze jest zrobić portrety uczestnikom działania i fotografować znaczące miejsca.

4

Podsumowanie działań

Dzielimy się wiedzą, którą zdobyliśmy w ciągu ostatnich dni i wrażeniami ze spaceru. Wspólnie przygotowujemy prezentację - możemy przykleić zdjęcia (zarówno archiwalne, jak i te, które zrobiliśmy podczas spaceru) i informacje na dużych kartkach, lub zrobić prezentację na komputerze.

5

Prezentacja

Na spotkanie zapraszamy wszystkich mieszkańców miejscowości, w której prowadziliśmy warsztaty. Umówionego dnia pokazujemy prezentację, opowiadamy o tym, czego się dowiedzieliśmy o historii opuszczonej wsi, dzielimy się wrażeniami.

WARIANTY

Działanie można wzbogacić o wspólne rysowanie mapy nieistniejącej miejscowości.

Można wykorzystać informacje o roślinach występujących w opuszczonych wsiach, które są świadectwem obecności ludzi w tych miejscach. Takie informacje znajdują się na stronie internetowej artystycznego projektu „Chwasty” Karoliny Grzywnowicz (www.chwasty.com).

